

Forfatter: Bergsøe, Vilhelm

Titel: Udrag fra FRA DEN GAMLE FABRIK

Citation: Bergsøe, Vilhelm: "Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II", i Bergsøe, Vilhelm: *Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II*, 1905-, s. 24. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bergsøe02-shoot-idm140504745946528/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II

nere blev de forladte, og de nye i den forreste Gaard opførte.

Jeg tror, at det var disse gamle Ovne eller rettere deres Minder, som drev gamle Hans til at opslaa sit Arbejdslokale paa dette skumle og for alle andre uhyggelige Sted. Kun han syntes intet at mærke, og talte man om Spøgeriet, saa smilte han blot saa lunt og nikkede dertil. — „Jeg har et Middel fra Køge,“ sagde han. „Det er en Skindlap af Morten Luthers Bibelbøg. For den er der intet, det være nok saa sort, som kan staa sig.“ Og virkelig husker jeg endnu at have set en sort Skindlap slaaet op paa Væggen, uden at det dengang faldt mig ind, at det maatte være den af Morten Luthers Bibelbøg.

For Resten havde gamle Hans efter Omstændighederne faaet det indrettet ganske net. Et Par Træskillevægge ved Vinduet aflukkede hans Arbejdsplads som et lille Rum for sig, med fuldt Dagslys og Udsigt til Forvalterens Have. I Læderstropper hang paa den ene Væg tre smaa Hammers med spidse Næb; under dem et Tombaksur, og under dette igen Dannebrogssløjfen, som var bleven forflyttet, jeg tror med Onkels Billigelse. Paa den anden Væg hoppede en kvidrende Kanarifugl frem og tilbage paa sine to Spanskrørspinde, og i Vinduet stod to Gyldenlakker, en Krusemynte og en St. Hansurt — tilligemed Dragkisten hans hele jordiske Ejendom. Om Forsommeren, naar Syringerne og Guldregnen blomstrede i Forvalterens Have, naar Svalerne kvidrede, og de hvide Styngroser stak deres Blomsterkviste ind ad Vinduet, kunde der endogsaa være ganske hyggeligt. Da sang Kanarifuglen, Gyldenlakkerne duftede, og Klengen af Hammeren lød nok saa fornøjelig og kvik i Takt og Stemning med det øvrige. Men om Vinteren, naar Snedriverne laa i Haven, naar den iskolde Træk susede gennem den

store, forfaldne Bygning, naar Lyset kom sent og gik tidlig, da tog Stedet sig forunderlig øde og melankolsk ud, da frøs den gamle firsindstyveaarige Mand, og mere end én Gang har jeg set ham puste sig i de stive, valne Hænder, for at Hammeren igen kunde give den rette Klang.

Naar en Hest har tjent tro og redelig i mange Aar, skyder man den enten en Kugle for Panden eller giver den Naadsensbrød, for at den ikke skal lide Sult. Ikke saaledes med Mennesket. Der er mange, som har trællet og slidt værre end en Hest, men Loven forbyder Mord og Statsøkonomien de smaa Pensioner — der bliver saaledes kun Sulten tilbage. Da gamle Hans ikke kunde mere, havde Kristian den Ottende allerede udtalt Tidens store Valgsprog, og samtidig med at man byggede det nye Champignonshus ved Rosenborg, knappede man af paa Lønningerne — nu skulde der jo for Alvor spares. Gamle Hans havde til Kollegiet indgivet Andragende om en maanedlig Understøttelse af tre Rigsdater. Onkel havde ledsaget Andragendet med de bedste anbefalinger og henvist til lang og tro Tjeneste. Da fik en eller anden Nationaløkonom fat paa Andragendet, og opstillede som et Principspørgsmaal, hvor vidt kongelige Stenpikkere burde anses for berettigede til Understøttelse. Man saa' tilbage i Tidernes Mørke og fandt, at hidtil aldrig nogen Stenpikker havde erholdt Understøttelse, ligesom Begrebet Stenpikker overhovedet syntes uforeneligt med „kongelig ansat“. Ansøgningen fra gamle Hans kom, tilligemed en Del andre, Fabrikken vedrørende Sager, tilbage fra Kollegiet, i hvis Udtalelser gamle Hans figurerede som „Stenpiller“, en Forhaanelse, der krænkede den gamle Mand paa det føleligste. Sagen kom atter for, men Nationaløkonomen erklærede som sin dybeste Overbevisning, at Statsgældens Formindskelse, især ved Afholdenhed